

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1836. 12. Nowbr.

46ta lappa.

S a u n a s f i n n a s.

No Nerretas, Kursemmê. Muhsu mallâ scho rudden weenu fweeschineeku dabbujam pasiht, par ko itt ne weens zilwels ne preezajahs, wisswairak tee, kam Deews laufus peeschlihris, ko tee ar leelu publeschanu un dauds fweedreem, gohdigi kohpj; bet no kurreem tee ne ikreises us baggateem augteem warr zerreht. — Negants tarps (tas pats schweschineeks) neschehligi wissus rudsu laufus pohsta, fur tik weenu reisi buhs eemahjojees. Ne weens, ir no wezzeem mahju-tehweem, lihds schim scho neluhgtu weesi schè ne bij redsejis, jeb pasin nis; bet nu par nelaimi dabbuja pasiht. Tas naw dauds leelaks par teem tahreem, kas daschu gaddu, no balteem taurineem dsendeti, us kahpohsteem roh nabs, ko muhsu pussê kahpes fauz; tik schis naw sakgans un strihpains kâ kahpe, bet pellehks ar melnu galwu, un appakschâ gaischaks. — Papreeksch tas eefahk pee grahweem un eschu mallahm, wisspapreeksch rudsu sahlti noehst, un pehz (wisswairak leetus-laitâ) kerrahs ir pee saknehm, un tà to jauki eesehsluschu lauku par ne ilgu laiku itt melnu pataisa, jo winsch ne nahk pa weenam, bet ar barreem, ir tad, kad zelsch starp weenu lauku lihds ohtram trahpabs. Dauds weetâs muhsu faiminu semmê (Leischdôs), Deewam schehl! wehl wairak pohsta, ne kâ Kursemmê, un weenâ leelâ muischâ Leischdôs (Nachtischlôs, no kurrenes tee brangee linni us Nihgu nahk), lauki tà effoht ispohstiti, ka ohtru reisi bij jafehj, un 1200 puhri rudsu par jaunu ja eestrahda. Tâ arri Ahnischku un Tscheddoffes zeenigs kungs to leelaku teefu no faweem noehsteem laukeem par jaunu apsehjuschi. — To gan baggati kungi spehj darriht, bet ko eefahks nabbags semneeks, kam scho gaddu bes tam ne wissai baggati augti no faweem lauziteem, wisswairak no wassarajeem, raddahs? — Kad auksts leetus lihj, tad schee niknee weesi leen semmês, ko pee teem maseem zaurumineem warr nosiht, ko par wissu lauku atrohn, un kad drufjin semmi atkasch, daschu reisi pa faujahm kohpâ dab bu. — Ir tas jau daschâs weetâs irr mannihts, ka ohtru reisi apsehiti lauki tohp pohstiti, tapehz arr' dauds weetâs, wisswairak Leischdôs, nu neschtus atstahj, ka pawassarâ ar meescheem, ausahm, jeb addineem warretu apseht. — Lai nu ir pee mums wehl ne buhtu tahda leela skahde, tatschu jau ir pee mums us zittahm muischahm labs lauku stuhrihts irr nopohstihst, un ir dascham faimneekam peezi

un wairak puhru weetas nopohstias. — It behbigi tabehl dasch mahju. tehws sawu galwu fratta, pahrdohmadams, fà tohs sawejus nahkamâ gaddâ usturrehs, jo ir waffaraji dauds mallâs scho reisi naw isdewufchees, tapeh3, ka ir tē no zittadas tahrpu flakkas, kas eefarkani un itt masini, tuwu pee wahrpas pa pulkeem stohbrâ eelihduschī, wissu wahrpai waijadfigu flapjumu isfihde, ka schi ne buht ne warreja labbi isplaukt, un pirms laifu nokalte. — "Deews labbi darr", fo darridams!" to gan wiffi dohna, kas pee Deewa turrabs, bet tomehr daschas waimanas dsirdehs, kamehr nofkummuschâs firdis ta zerriba zeeti faknosees, ka tas pats Deews, bes kurra prahta ne weens swirbuls ne kriht semmê, un kas muhsu mattus galwâ skaita, ir zilweku ne aismirfihš, un ir scho gaddu, kaut ir dauds weetas knappums redsahs, tatschu schehligi glahbs un usturrehs. —

C. M.—r.

No Birschu muischas, Kursemmê. Tee pateizibas swehtki muhsu atjaunotas un isfkaidrotas tizzibas scho gadd' muhsu draudsê wehl tappe tohti paaugstinati zaur to, ka muhsu zeenigs kungs, tas Dbristleitnants Peter no Kautenfeldt tai 25tâ Oktobera deenâ beidse to 25tu gaddu sawas laimigas un tehwischligas waldischanas par Birschu muischu. Pats ne dohmaht ne dohmaja, ka tahda gohda deena winnam bija aufusi. Mahjzita's un kambara kungs no pascha rihta bija tee pirni, kas winnu apfweizinaja un tam pateize, pagasta un kambara teefas wahrda, par tehwa schehlastibu un mihslestibu, ar fo winsch 25 gaddus bija wal dijis Birschu muischu un winnas pagastu. Tad muhsu dseedatais un ehrgtu svehletais atwedde 30 jaunektus un dseedaja ar teem, us trim balsim, kungam par gohdu un pateizibu apfweizinafchanas dseefinu, fo pats bija isdohmajis un fo mehš schē zitteem par sinnu norakstam:

A p f w e i z i n a f c h a n a.

Mel. Heil dir im Siegerkranz etc.

1. Par taifnu waldischan', Par gudru gabdaschan', Par mihslestib', Par käturu labbumu Preeksch muhsu pagastu Jums, leelskungs, firsniigi Skann pateizib'!	3. Woi käturu labbumu Ur wahrdeem isteiktu, Kas zaur jums naht? Pee tehweem eefahkdams, Mums behrneem noprohtams: Kur wal dneeks gabda, kohpi, Zur laime fahk.
2. Lai, leelskungs, firds jums juht, Ja daschreis nahzehs greht', No eetaifihst, Ka nu to atfihstam: Das labs irr pagastam, Lai gan mums sweschads bij So isdarriht.	4. Peeneemmeet pateikschan', Kas draudses wahrda skann Schai rihtina. — Kad birsim kappina, Tad juhsu peemiana Wehl behrnu behrneem fels Schai pagasta. £.....l.

Tad wiffi pagasta teefas wihsri, preekschneeki un basnizas pehrmindexi apfweizinaja sawu mihtu kungu, tam dewe gohda pateizibu un to luhdse lihds ar

winneem us basnizu dohtees, fur wiffa fapuzinata draudse Deewam gribbeja pateift. Basniza bija ispuschkota ar sakeem wainakeem un eglitehm, un ne tablu no altara stahweja puschkohts gohda krehpls, kury draudses weetneeki sawu kungu pawaddija un to sehদিনaja. Pehz swehtahm altara dseefmahm un luhgfschannahm mahzitais altara preekschâ ar wahrdeem isteize, ko draudses firdis jutte un Deewu peeluhdse par muhsu mihtu wezzu kungu. Tad weens basnizas pehrminderis kungam eedewe pateizibas dseefmu, ko mahzitais bija isdohmajis un usrakstijis, — un ko mehš jumis par sianu tē arri norakstam:

Sawam zeenigam leelkungan

Obristleitnantam Peter no Rautenfeldt,

winsch 25 gaddus bija waldijis Birschu muischu un winnas walsti,
par augstu zeenischanu un pateizibu

Birschu frohna pagasta teefas-wihreem, preekschneekeem, basnizas pehrmindereem,
faimneekeem un kalpeem.

Tai 25tā Oktobera deenā 1836.

Met. Tai wiffi Deewu teiz ic.

1.

Mehš Deewam pateizam
Par mihtu waldineeku,
Kas muhs ar tehwa praht'
Irr schehlojis parleeku.
Tat Deews jell' atmakfa
Tam simt simtfahrtigi,
No tas par labbu mums
Irr darrij's tiffuschi!

2.

Mehš bijam tuffschneeki,
Kad winsch muhs waldbiht fahze,
Mehš bijam negudri,
Kad pee mums dshwoht nahze;
Gan truhke maisite,
Gan naudas, lohpiini,
Mums bija behdu dauds
Un leeli parradi!

3.

Ar ihstu taifnibu
Winsch gudri muhs irr waddij's
Us gohda dshwofchan',
Un jaunu laimi raddij's.
Mums naw wairs parradu,
Mehš Deewam, keiseram,
Kas peederr teem arween,
Itt labpraht atdohdam.

4.

Gan pats irr rebsejis
Pee mums arr' gruhtus laikus,
Gan kareu, truhkumu,
Gan fehrgas, nahwes twalkus;
Det allaschin kâ tehws,
Kas mihto behrnikus,
Ar Deewa palihgu,
Irr glahbis kaitikus.

5.

Winsch mums irr weeglojis
Irr darbu gruhtibinu,
Un strahdabt mahzijis
Ar ihstu gudru sianu.
Par to gan multifchi
Prett winnu kurneja;
No prahta laudim tam
Nahk leela teifschana.

6.

Scho wezzu basnizu
Winsch apfokhpis ar sianu,
Un ehrgtu swehta bals
Mums atskann tē zaur winnu.
Par ffohlu gabda winsch,
Par kappu glihtumu,
Un muhsu bahrineem
Winsch farga mantinu.

7.

Rà gudri ruhpejahs
 Wüsch allasch muhsu labba!
 Mums pagast' lahde irr,
 Kur draudses mantu glabba.
 Uk, retti rohnami
 Buh's semmes lautini,
 Ras tà prett nelaimehm
 Tik stipri fargati.

8.

Mehs drohschi dshwojam
 È fawàs tehwi mahjäs;
 Pee gudreem liffumeem
 Mums allasch labbi klahjäh's.
 Lai zitti wasajah's,
 Kam firb's nemeeriga,
 Meh's labprah't paleekam
 È fawà tehwischkä.

9.

Gan aischfrehjuschi irr
 Div' defmit peezi gaddi,
 Kamehr tu, leel'skung's, muhs
 Pa gohda zellu waddi.
 Tu effi firmojees
 Pee Birschu lautineem,
 Uk walbi ilgi wehl
 Pahr mums un behrnineem.

10.

Lai Deews tew aplaimo
 Par tawu mihlestibu!
 Meh's tewim atnessam
 Tik farsu pateizibu!
 Deews wairak maffah't proht,
 Tew pilnam apfwehtih's
 Un tawus behrninus
 Scheit un tur debbestis.

11.

Meh's faweem behrnineem
 Wehl tawu gohdu teiffim,
 No labba kunga meh's
 Teem stahstih't ne kad beigfim:
 „Kad Kautensfeldta kungs
 „Pahr mums wehl walbija,
 „Ead bija dshwiba
 „Mums ihsti laimiga!“

12.

Lai Deewam pateizam
 Par mihlu waldineeku,
 Ras muhs ar tehwa prah't
 Irr schelojis parleeku!
 Lai labba peeminna
 Wüsch paleek muhschigi,
 Lai winna slawu dseed
 Wehl muhsu behrnini!

E.....g.

Mahzitais spreddiki fazzija pehz teem preekschraftiteem Deewa wahrdeem Kol. 2., 6. 7., mahzidams: Rà kristigai draudsei buhs pilnigu pateizibu rahdih't faweem labbudarritajeem; prohti: zaur atshfchanu, usturrefchanu un taisnu walkafchanu ta labbuma, fo ta no winneem dabbujusi. — Ur karstahm pateizibas luhgfschanahm schahs swehtas deenas Deewa-zeenifchana beidsehs. Wissi teefas-wihri, preekschneeki un basnizas pehrminderi, tàpat fà tee 30 skohlas behrni, tappe aiginati müischâ us maltiti un tur meelori. Urri no kungu kahrtas dauds bija atnahkufchi muhsu zeenigam kungam labbu laimi wehleht. Lai tad fchi deena swehtâ un pastahwigâ peeminna paleek Birschu laudim! Lai tahs dahrgas mantas, fo gudra un labba waldifchana teem irr atnessufi, ne muhscham ne suhd! Lai muhsu behrni un behrnu behrni tahs wehl preezigi bauda, un Deews lai atmakfa fimekahrtigi tam scheligam Birschu kauschu tehvam par winna mihlestibu un tehwa prah'tu! Meh's wehlejam wisseem laudim Kursemmé un Widsemmé tahdus labbus kungus! —

L.

Lihd 10. November pee Nihges irr atnahkufchi 1092 fuggi un aishraufkufchl 1088.

Wrihw drikketh. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas pusses:

Dr. C. E. Napier'sky.